

SOSYAL BİLGİLER 6

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

Devlet: Toprak bütünlüğüne dayalı, siyasi bakımdan örgütlenmiş ve halktan oluşan varlığa devlet denir.

- **Devlet bireylerin birlikte yaşayabilmeleri için kurallar koyan, ilişkilerinde bir düzen oluşturan, ihtiyaçlarını karşılayan ve onları tehlikelerden koruyan otoritedir.**
- Egemenliğin farklı biçimlerde kullanılması tarih boyunca devletlerin yönetilmesinde farklı yönetim şekillerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

Demokrasi: Egemenliğin yani yönetme gücünün millete ait olduğu yönetim şeklidir.

- Demokrasi halkın seçme ve seçilme hakkını kullandığı ve kendisinin mecliste araçlar ile temsil edildiği bir yönetim anlayışıdır.
- Demokrasilerde halk, yöneticilerini kendisi seçer.
- Kişi hak ve özgürlükleri kanunlarla güvence altına alınmıştır.
- Egemenliğin kaynağı halktır.

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

Demokrasinin Temel İlkeleri

Eşitlik, tüm vatandaşların kanunlar önünde aynı haklara sahip olmasıdır.

Katılım, halkın yöneticilerini seçtikten sonra onların yönetimle ilgili kararlarını etkileyebilmesi ve gerektiğinde değiştirmesinde etkili olabilmesidir.

Çoğulculuk, farklı görüşlere, anlayışlara, inanışlara saygı gösterilmesidir. Farklı fikirlerin yönetime yansımalarıdır.

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

Demokrasinin Temel İlkeleri

Çoğunluk, seçimlerde en çok oyu alan kişinin ya da partinin ülkeyi millet adına idare etme hakkına sahip olmasıdır.

Millî egemenlik, yönetme yetkisinin millete verilmesidir. Millet bu hakkını doğrudan değil de milletvekilleri aracılığıyla kullanır. Buna temsili demokrasi denir.

Özgürlük, insanların anayasal ve yasal sınırlar içinde kalmak şartıyla başkalarının özgürlüğünü engellemeden istediklerini düşünebilmesi ve istediklerine inanabilmesidir.

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

YÖNETİM BİÇİMLERİ

Cumhuriyet: Cumhur sözcüğü halk, büyük kalabalık anlamlarına gelir. Cumhuriyet ise **halkın ülke yönetimde söz sahibi olduğu bir yönetim biçimidir.**

- Cumhuriyet yönetiminde demokrasinin temel ilkelerinden olan **milli egemenlik** ilkesi önemlidir. Yani **yönetme yetkisi halkın elindedir.** Halk seçtiği milletvekilleri aracılığı ile bu yetkiyi kullanıp ülke yönetimine katılır.
- **Devlet başkanı ve milletvekilleri kanunla belirlenen belli aralıklarla yapılan seçimle ve belli bir süreliğine iş başına gelir.** Yöneticiler görevlerinde ömür boyu kalamazlar. Halk yöneticilerinden memnun olmazsa seçimle bunları değiştirebilir.

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

- **Cumhuriyet yönetim biçiminde** bir kişinin ya da grubun değil, **tüm halkın çıkarları önemlidir**. Bu yönüyle cumhuriyette eşitlik ilkesi önemlidir. Herkes anayasaya ve yasalara uymak zorundadır.
- Demokrasi ilkelerinin uygulandığı cumhuriyet yönetimlerine **demokratik cumhuriyet** denir. Türkiye **demokratik cumhuriyet** yönetimini kabul etmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yönetim biçimi adından da anlaşılacağı gibi **cumhuriyet** olarak belirlenmiştir.

T.C. Anayasası 1982

MADDE 1 -Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

Monarşi: Devleti yönetme yetkisinin tek/bir kişinin elinde olduğu yönetim biçimine monarşi denir. Bu kişi kral, padişah, sultan olarak adlandırılabilir.

- Kral ya da padişah ölene kadar ülkeyi idare edebilir. Halk yönetime katılamadığı gibi kanunların oluşturulmasında da söz sahibi değildir.
- **Suudi Arabistan, Katar, Bahreyn, Umman** gibi ülkeler monarşi ile yönetilmektedir.
- Hükümdarın yanında bir de seçilmiş meclis bulunuyorsa bu yönetime **meşruti monarşi** denir. Örneğin **İngiltere, Belçika, Danimarka** gibi ülkeler meşruti monarşi ile yönetilmektedir.

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

Oligarşi: Egemenliğin yani yönetme yetkisinin belli bir grubun ya da küçük bir azınlığın elinde olduğu yönetim şeklidir.

- Oligarşi de yönetimde bulunan kişiler siyasi, askerî ve ekonomik açıdan ülkenin ileri gelenleridir. Halkın özgürlüklerini yeterince tanımazlar. Ülke yönetiminde görev alan diğer kişiler bunlar tarafından atanır.
- Günümüzde **Suriye** bu yönetim anlayışına sahiptir. Oligarşi ve monarşi yönetimleri geçmişte daha çok görülmüştür.

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

Teokrasi: Dinî kuralların devlet yönetiminde etkili olduğu yönetim biçimidir. Yani ülke dini kurallara göre yönetilir.

- **Yasama, yürütme, yargı** güçleri dinî kurallara bağlı kalmak zorundadır.
- Devlet yönetiminde görev alanlar yaptıkları tüm işleri tanrı adına yaparlar. Bu nedenle **yönetimde din adamlarının görüşleri etkilidir.**

HANGİ YÖNETİM DAHA DEMOKRATİK

Sosyal Bilgiler

Ders Notu + Yazılı + Online Test + Online Etkinlik +
Bursluluk Sınavları + Bilgi Kartları
için